

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-66

(28 TEMMUZ) DÜNYA HEPATİT GÜNÜ

Toplumda sarılık olarak bilinen çeşitli virüslerin neden olduğu karaciğer iltihabı Hepatit olarak adlandırılır. Tip A, B, C, D ve E olarak adlandırılan beş ana hepatit virüsü bulunmaktadır. Bu beş tür virüs salgınlara ve ölümlere neden olduğu için önemlidir. Bütün hepatit virüsleri karaciğer iltihabına yol açabilir ancak B ve C tipi hepatit virüsü hayat boyu süren kronik enfeksiyona bazen çok ölümcül karaciğer iltihabına yol açar.^{1,2} Ayrıca Hepatit B ve C dünyada karaciğer kanseri ve sirozun en önemli nedenlerindendir. Tüm karaciğer kanserlerinin %75'inin bu virüsler nedeniyle olduğu tahmin edilmektedir.³ Özellikle bebek ve çocukluk döneminde Hepatit B veya C bulaşması, ileri yaşlarda siroz, karaciğer kanseri ve kronik karaciğer iltihabı gelişmesini çok fazla artırmaktadır.

Dört yüz milyon hepatit virüsü ile enfekte kişi vardır. Her yıl 1,4 milyon kişi önlenebilir bir hastalık olan hepatit hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Hepatit hastalığından korunma yolları hakkında farkındalık artırılarak bu hastalık ortadan kaldırılabilir ve her gün 4000 hayat kurtarılabilir.^{4,5}

Bu nedenlerle Dünya Sağlık Örgütü 2010 yılında 28 Temmuz gününü **"Dünya Hepatit Günü"** olarak belirlemiştir. Bu yıl Dünya Hepatit Günü'nün ana teması **"HEPATİTTEN KORUNMAK SİZİN ELİNİZDE"** olarak belirlenmiştir.⁵

Dünyada 240 milyon insanda kronik Hepatit B mikrobu bulunmaktadır ve her yıl 780 000 kişi hepatit B nedeniyle yaşamını kaybetmektedir.⁶ Hepatit B virüsünün bulaşma yolları aşağıdadır:

- ✓ ortak enjektör kullanılması
- ✓ kan nakli
- ✓ korunmasız cinsel ilişki
- ✓ gebe kadından bebeğine bulaşma
- ✓ kirli (mikroplu) aletlerle yapılan girişimlerdir.

Bulaşma yolları ile ilgili tedbirler almanın yanı sıra B tipi sarılık hastalığından korunmanın en etkili yolu aşılanmaktır. Aşı takvimine uygun olarak toplam üç doz Hepatit B aşısı yapılırsa hayatın sonuna kadar hastalığa karşı korunma sağlanabilir.⁷ Ülkemizde bu aşı devlete ait tüm sağlık kuruluşlarında ücretsiz olarak yapılmaktadır.

Dünyada Hepatit C virüsü ile enfekte kişilerin yaklaşık sayısı 150 milyon civarındadır ve her yıl yaklaşık 500.000 kişi hepatit C ile ilişkili karaciğer hastalıkları nedeniyle yaşamını kaybetmektedir. C tipi sarılık hastalığı kan yoluyla bulaşan bir hastalıktır ve tedavi edilmezse ölüme neden olabilir.⁸

Hepatit hastalığından korunmanın çeşitli yolları vardır. En önemli korunma yollarından biri güvenli olmayan cinsel ilişkiden uzak durmaktır.

¹ [Internet] <http://who.int/topics/hepatitis/en/>. Erişim:09.07.2015.

² [Internet] <http://www.cdc.gov/hepatitis/worldhepday.htm>. Erişim:09.07.2015.

³ [Internet] <http://www.hepatit.org/hepatitB.html> Erişim:20.07.2015.

⁴ [Internet] <http://www.cdc.gov/features/WorldHepatitisDay/> Erişim:10.07.2015.

⁵ [Internet] <http://www.worldhepatitisday.org/> Erişim:10.07.2015.

⁶ [Internet] <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs204/en/>. Erişim:11.07.2015.

⁷ [Internet] <http://www.cdc.gov/knowhepatitisb/faqs.htm>. Erişim: 11.07.2015.

⁸ [Internet] <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs164/en/>. Erişim:11.07.2015.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-66

Bu yıl hepatitlerden korunmada öne çıkan konu ise enjeksiyon güvenliği ile ilgili önlemlerin alınmasıdır.

- ✓ Yeni B tipi sarılık hastalığının üçte biri, yeni C tipi sarılık hastalığının yarısına yakını güvensiz enjeksiyonlar nedeniyle oluşmaktadır. Yani her yıl yaklaşık 24 milyon yeni vaka ortaya çıkacağı tahmin edilmektedir.⁹

Hepatit hastalığını önlemek sizin elinizde!

Her zaman steril aletler ve güvenli tıbbi uygulamalar talep edilmeli, ilaçlar “enjeksiyon yerine başka yollarla uygulanabilir mi?” diye sorulmalıdır.

Hepatit hastalığından korunmak için harekete geçin:¹⁰

- ✓ Korunmak için aşı yaptırın!
- ✓ Kan testi yaptırarak virüsü taşıyıp taşımadığınızı öğrenin!
- ✓ Tedavi olun!

⁹ [Internet] http://www.who.int/injection_safety/about/resources/BackInfoUnsafe/en/. Erişim:12.07.2015.

¹⁰ [Internet] <http://worldhepatitisday.org/en/learn-the-facts>. Erişim:13.07.2015.